Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut d'Avaluació i Qualitat
del Sistema Educatiu

Maig 2025

Avaluació diagnòstica curs 2024-2025
2n d'educació secundària obligatòria

Competència en comunicació lingüística en llengua catalana

MODEL 1*

Nom i llinatges: _____

Centre: _____ **Grup:** _____

Instruccions

- Per fer la prova utilitza un bolígraf **blau** o **negre** no esborrable.
- No facis servir cap corrector (líquid, cinta…).
- En aquest MODEL hauràs de **respondre** de la manera següent:
  - A la **PART 1**
    - marcant ☒ **l'opció** o les **opcions** de resposta correctes. Fixa't si hi ha una o més respostes correctes per a cada pregunta.

☒ A. ☐ B. ☐ C. ☐ D.

* si t'equivoques, omple tot el quadrat ■ i marca de nou la resposta correcta amb **X**. Si vols marcar de nou una opció ja descartada, encercla-la ◉.

- escrivint la resposta correcta dins del requadre:

El text diu que…

- marcant si les afirmacions són **vertaderes** (**V**) o **falses** (**F**) amb una **X**.

	V	F
	X	
		X
	X	
		X

- completant les taules en què l'enunciat demana que relacionis columnes:

Pregunta	**A**	**B**	**C**	**D**
Opció	1	2	3	4

  - La **PART 2** és per escriure la redacció final. Si necessites fer una planificació o esquema del text que has d'escriure, pots utilitzar l'espai indicat al quadern amb el nom *esborrany*.
    - Recorda que només pots escriure la teva resposta dins l'espai que marca el requadre.

Comprensió oral

Àudio: *No venim amb manual*. **IB3 Ràdio.** 02/11/2024

1. Relaciona cada una de les **causes** (A-D) de la columna de l'esquerra amb els **efectes** (1-4) de la columna de la dreta.

Causes

A. L'ús accelerat de les pantalles en el dia a dia dels infants.

B. El fet que els adults mostrin un comportament modelant l'ús de les pantalles.

C. El consum constant de recompenses gratuïtes a les pantalles.

D. La manca de descans i d'hores de son adequades per als infants.

Efectes

1. Els infants poden desenvolupar dificultats per concentrar-se i mantenir l'autonomia, ja que el cervell s'acostuma a la gratificació immediata.

2. La manca de descans fa que el cervell no pugui consolidar els aprenentatges i que es vegi afectada la capacitat de concentració i de memòria.

3. Els infants imiten el comportament dels adults i aprenen de manera indirecta el seu ús de la tecnologia.

4. Els infants poden perdre la capacitat de frenar el cervell i reflexionar, ja que el cervell s'acostuma a processar informació ràpida i superficial.

Causes	**A**	**B**	**C**	**D**
Efectes				

0-1-2

2. A l'entrevista s'esmenta una expressió que en altres llengües pot traduir-se com ***slow time*** (anglès), ***timp lent*** (romanès) o ***tempo lento*** (italià).

0-1

3. L'Anna Ramis, amb el seu **discurs**, té la **intenció** de…

Marca ☒ **l'opció** correcta.

- ☐ A. conscienciar
- ☐ B. advertir
- ☐ C. convèncer
- ☐ D. informar

… de la necessitat de limitar l'ús de pantalles en infants i adoptar pràctiques més saludables.

4. El **tema principal** de l'entrevista a Anna Ramis és…

Marca ☒ **l'opció** correcta.

- ☐ A. els perills de l'ús excessiu de dispositius digitals en els infants.
- ☐ B. l'ús responsable de la tecnologia en l'ensenyament de la competència digital.
- ☐ C. com ensenyar les persones adultes a fer servir les pantalles de manera eficient.
- ☐ D. la importància de les hores de son en el desenvolupament cerebral.

5. Segons Anna Ramis, els **mals** principals que les **pantalles** causen al cervell dels infants són **dos** (2). **Escriu-los** a continuació.

1. _____

2. _____

0-1

6. Anna Ramis diu: «En aquest cervell el que li cal és temps lent, perquè el cervell està preparat per accelerar i anar de pressa. **Això ho portem d'automàtic**».
Explica el **significat** de **l'expressió** en ***Això ho portem d'automàtic.***

0-1

7. Digues a què fa **referència** el pronom ***hi*** destacat en negreta al fragment que tens a continuació.

«El cervell aprèn gràcies a sentir-se recompensat quan ha fet un esforç, però les pantalles ens donen recompenses gratuïtes, perquè sí, cada pocs segons.
Aleshores, a això el cervell s'**hi** acostuma (...)».

0-1

8. Què indica el **to** d'Anna Ramis en aquest **moment**?

«El cervell necessita vitalment dormir. Per això és aconsellable que cap nen, cap nena, tingui un dispositiu digital a la seva habitació quan és hora d'anar a dormir.»

Marca ☒ **l'opció** correcta a **cada apartat.**

És...

- ☐ A. neutral
- ☐ B. enèrgic
- ☐ C. dubitatiu
- ☐ D. humorístic

perquè...

- ☐ 1. vol fer riure el públic.
- ☐ 2. vol destacar la importància del missatge.
- ☐ 3. només dona informació.
- ☐ 4. no està segura del que diu.

0-1

9. A partir de la informació donada, digues quines d'aquestes activitats impliquen un **esforç** més gran per al nostre **cervell**. Marca ☒ **l'opció** correcta i **contesta**.

☐ A. Jugar a un videojoc de reacció immediata.

☐ B. Fer un trencaclosques.

Per què?

Perquè...

0-1

10. Relaciona cada una de les **idees** (A-D) de l'entrevista amb el **bloc** (1-3) de continguts corresponent.

Idees

A. Els infants aprenen de manera involuntària veient els adults interactuar amb la tecnologia, i això forma part del seu aprenentatge quotidià.

B. És essencial que els nins tenguin un son reparador i que els dispositius digitals no interfereixin en les hores de descans.

C. El cervell, que està preparat per anar aviat, necessita temps lent per aprendre a frenar, controlar, pensar, repensar i corregir.

D. La competència digital comença des del moment en què naixem, perquè vivim en un món ple de dispositius digitals.

Bloc

1. Concepte inicial de competència digital.

2. Recomanacions pràctiques.

3. Impacte de les pantalles en el cervell.

Idees	**A**	**B**	**C**	**D**
Bloc				

0-1-2

11. A l'entrevista es comenta que les idees sobre l'impacte de les pantalles al cervell es basen en **proves científiques**.
En referència a aquest tema, com en molts d'altres, es barregen les opinions amb les dades científicament fiables. Llegeix el fragment que hi ha continuació i avalua si és fiable o no, tot justificant la teva resposta.

Múltiples estudis citats en Rocha *et al*. (2021), han afirmat que l'augment de temps d'exposició a les pantalles en els nens s'associa amb el risc de patir **obesitat, problemes d'atenció i hiperactivitat, de son, rendiment acadèmic baix, cansament, risc de ser infeliços**, i de presentar un **desenvolupament cognitiu i motor pobre**, entre altres. A més, alguns també poden desenvolupar **problemes socials** perquè perden la capacitat de sortir al carrer, jugar amb altres nens, etc., i també d'altres més greus com **trastorns de conducta alimentària i d'ansietat** fruit d'aquesta addicció a Internet i de les influències de moltes pàgines web o persones conegudes de les quals els i les més joves agafen exemple (Urra, 2021). En la mateixa línia, la revisió de Domingues (2017) afirma que hi ha una relació inversa entre el temps davant les pantalles dels infants i el desenvolupament de capacitats físiques i cognitives, i una relació positiva entre aquest temps i l'obesitat, problemes de son, la depressió i l'ansietat.

A. Comas Contreras, *Els efectes de l'ús de pantalles a la infància*, TFG amb la tutorització d'E. Serrat Sellabona, Facultat d'Educació i Psicologia, Universitat de Girona. Juny 2022

És **fiable** aquest text?

☐ A. Sí ☐ B. No

Per què?

Perquè...

0-1

Lectura 1

L'alfolí de les paraules perdudes

Era un casalot immens de pedra, enmig d'un poble petit i esventat. Els habitants del llogaret hi passaven tot davant fent com aquell qui res, però en realitat se'l miraven de reüll perquè els feia basarda. Fins que un dia, un cop de tramuntana i un rampell de gosadia van canviar la història de l'alfolí.

Va passar que la Filomena Nasquensuma va arribar al poble tot darrere del seu barret, que voleiava i rodolava empès pel vent del nord. La Filomena espolsava el capellet verd quan va sentir una fressa estranya que venia de l'altre costat de la gran portalada de fusta. Sense encomanar-se a cap àngel del cel hi va entrar. Una llum tènue mal il·luminava alguna cosa que s'apilonava per tots els racons. S'hi va apropar. Eren… paraules! Pilons de paraules escrites amb lletres negres, d'impremta, o dibuixades a ploma, amb cal·ligrafies precioses, una mica antigues. De sobte, va fixar-se en un vellet que hi havia assegut en un racó, sense ni bellugar-se. Semblava una mòmia.

—Has vingut a rellevar-me? —només li sortia un filet de veu.

—Rellevar-vos?

—Fa seixanta anys que me'n vull anar a casa. Guarda-les bé. Recorda que has de deixar una finestra oberta perquè el vent les vagi entrant. Però tanca la porta, que podrien sortir.

Va ser dir això que, de sobte, un cop de tramuntana va irrompre a l'estança, va sacsejar el vell, el va convertir en pols i se'l va emportar. La Filomena va mirar tot al seu voltant: algunes d'aquelles paraules no les havia sentides en molt de temps; potser dels seus avis, o les havia llegides en algun llibre. D'altres, ni les sabia.

Ho va entendre. Allò era un alfolí de paraules perdudes. La Filomena es va asseure a la cadireta del vell mentre es mirava la immensitat d'aquell tresor i de la feinada que tenia al davant. S'havia d'arremangar. Va desempolsinar cada paraula, va investigar el seu significat i les va classificar i endreçar totes. Quan va acabar, després de setmanes de feina, va penjar un cartell a sobre el portal, que deia:

"AGÈNCIA D'ADOPCIÓ DE PARAULES PERDUDES".

Allò sí que va ser un èxit! Hi va començar a arribar gent vinguda de tots els racons del país.

—No tens pas una paraula per a anomenar el ganivet del pa?

Li va treure la ganiveta i va estampar al cul del mot un segell que deia: **"EN CIRCULACIÓ"**.

I així desenes i desenes de persones feien cua per recuperar un mot vell que ningú no recordava, perquè la fama d'aquell lloc havia arribat molt lluny. I moltes paraules van ser adoptades i altra vegada són cridades, cantades o mormolades amb un nou xiuxiueig. I tu? No en vols pas cap?

Núria Franquet, *L'alfolí de les paraules perdudes*. Cavall Fort. Setembre 2023. Número 1467. (Adaptació)

12. «La Filomena es va asseure a la cadireta del vell mentre es mirava la immensitat d'aquell tresor i de la feinada que tenia al davant. S'havia d'arremangar.»

D'acord amb el que es pot llegir en aquest **fragment**, com creus que **se sent** la Filomena?

Marca ☒ les **opcions** correctes.

☐ A.

El crit, d'Edvart Munch

☐ B.

La jove de la perla, de Johannes Vermeer

☐ C.

El caminant sobre el camp de núvols, de Caspar David Friedrich

☐ D.

La persistència de la memòria, de Salvador Dalí

0-1

13. Quin d'aquests fragments presenta les mateixes **característiques** (és a dir, el mateix **gènere literari**) que el text que acabes de llegir?

Marca ☒ **l'opció** correcta.

☐ A. No deixis res
per caminar i mirar fins al ponent.
Car tot, en un moment,
et serà pres.

Cançó d'albada, de Salvador Espriu.

☐ B. La monumental crisi dels darrers anys ens ha fet veure a tots plegats que, ens agradi més o ens agradi menys, l'economia juga un paper molt important a les nostres vides.

Economia en colors, Xavier Sala i Martí

☐ C. De sobte, un cotxe va frenar bruscament, en varen baixar dos individus i varen arrossegar l'al·lot cap a dins. Ell va allargar la mà cap a na Marina mentre li demanava ajut a crits.

Marina, Gemma Pasqual i Escrivà

☐ D. FONTANELLA (estupefacte): Quina coincidència!
JORDANA: Quina?
FONTANELLA: Jo soc italià, de l'Alguer, com vós heu endevinat, i també em dedico a l'estudi de la llengua catalana. He treballat alguns anys sobre els dialectes…

Pigmalió, Joan Oliver

14. «Allò sí que va ser un èxit! Hi va començar a arribar gent vinguda de tots els racons del país.»

Marca ☒ **l'opció** correcta a **cada part**.

Les persones acudeixen a l'alfolí de les paraules per…

☐ A. comprar paraules noves

☐ B. trobar paraules modernes

☐ C. recuperar paraules oblidades

perquè els…

☐ 1. permeten divertir-se més.

☐ 2. ajuden a comunicar-se millor.

☐ 3. permeten vendre-les per fer negoci.

0-1

15. El **títol** d'aquest text és *L'alfolí de les paraules perdudes.*

Creus que és **adequat**?

Marca ☒ les **opcions** correctes a **cada apartat**.

☐ A. Sí, ☐ B. No,

perquè...

☐ 1. és llarg i presenta vocabulari poc habitual, com *alfolí*.

☐ 2. reflecteix adequadament el tema central de la història.

☐ 3. desperta curiositat i encaixa amb l'ambient màgic del text.

☐ 4. en cap moment es fa una referència directa al concepte *alfolí.*

0-1-2

16. En el fragment següent, el vent es descriu com si tingués una intenció o capacitat d'acció pròpia:

«Recorda que has de deixar una finestra oberta perquè el vent les vagi entrant. Però tanca la porta, que podrien sortir».

Marca ☒ **l'opció** correcta a **cada apartat**.

1. Quin **recurs lingüístic** s'ha utilitzat en aquesta descripció?

- ☐ A. Una **metàfora**: comparació entre dues coses sense fer servir *com* o *semblant a.*
- ☐ B. Una **hipèrbole**: exageració intencionada per donar més força a una idea.
- ☐ C. Una **personificació**: donar qualitats humanes a objectes, animals o fenòmens naturals.
- ☐ D. Una **comparació**: relacionar dues coses utilitzant paraules com *igual que, com, semblant a…*

2. Quin **efecte** produeix aquest recurs en el lector?

Explica la teva resposta.

0-1

17. La Filomena s'encarrega que les paraules perdudes tornin a tenir **ús** i a recuperar el seu **valor**.

Quina de les **accions** següents respecta les normes de **propietat intel·lectual**?

Marca ☒ **l'opció** correcta.

- ☐ A. Penjar un poema en línia sense dir qui l'ha escrit.
- ☐ B. Copiar un llibre d'un autor actual i vendre'l sense el seu permís.
- ☐ C. Utilitzar el títol d'una obra famosa com si fos una idea pròpia.
- ☐ D. Escriure una història inspirada en un llibre antic que ja no té drets d'autor.

18. Llegeix aquesta taula amb les definicions de **denotació** i **connotació**.

Denotació	Significat literal, objectiu i universal d'una paraula. No depèn del context ni de les interpretacions subjectives. **Exemple**: *rosa* significa una flor amb pètals.
Connotació	Significat metafòric, subjectiu i associatiu que pot tenir una paraula en funció del context o de la percepció de qui l'usa. **Exemple**: *rosa* pot fer referència a bellesa o amor.

Després de llegir-la, **digues** ☒ si els **exemples** següents del text són usats amb **denotació** o **connotació**.

	Denotació	**Connotació**
Exemple: *en circulació*		X
«Sense encomanar-se a cap àngel del cel.»		
«Un cop de tramuntana va irrompre a l'estança.»		
«[...] un cop de tramuntana i un rampell de gosadia van canviar la història de l'alfolí.»		
«Va arribar al poble tot darrere del seu barret, que voleiava i rodolava empès pel vent del nord.»		

0-1-2

Lectura 2

Per administrar medicaments amb responsabilitat i seguretat als infants cal que tingueu en compte com, quan i durant quant de temps cal fer-ho. Els infants s'han de prendre els medicaments:

A. en la dosi correcta. És molt important que mesureu correctament la dosi dels medicaments que doneu als infants:

- Ha de ser l'adequada per l'edat i el pes de l'infant. Es recomana comprovar el seu pes i no fer-ne un càlcul aproximat.
- En el cas d'ús de formes líquides d'administració per via oral, cal assegurar-vos que esteu utilitzant les unitats de volum correctes:

1 ml = 1 cm^3 (centímetres cúbics) = 1 cc

20 gotes equivalen a 1 ml, generalment

B. en els horaris prescrits. Dissenyeu un horari per als medicaments i horaris de menjar que sigui còmode tant per a vosaltres com per a l'infant. Això és especialment important en cas que l'infant se'ls hagi de prendre diverses vegades al dia o que hi hagi més d'una persona responsable de donar-los-hi.

C. durant el termini definit pel professional mèdic. Suspendre un tractament per iniciativa pròpia abans de completar la durada establerta és un error freqüent que cal evitar, perquè pot afectar-ne l'eficàcia i, en el cas dels antibiòtics, crear resistències.

Paracetamol

La dosi recomanada es calcula en funció del pes de l'infant. La dosi habitual oscil·la entre els 10-15 mg/kg administrats cada 6-8 hores. La dosi màxima és de 75 mg/kg/dia i cal no excedir els 3 g/dia.

Ibuprofè

La dosi recomanada es calcula en funció del pes de l'infant. L'ibuprofè, que a més d'abaixar la febre té una acció antiinflamatòria, es recomana en infants majors de 6 mesos o amb un pes superior a 7 kg; tot i això, hi poden haver excepcions per indicació mèdica. La dosi habitual és d'entre 5 i 10 mg/kg/dosi cada 6-8 hores i la dosi màxima recomanada és de 40 mg/kg/dia.

Com s'han d'administrar els medicaments en infants? Generalitat de Catalunya. (Adaptació)

19. La taula que trobaràs a continuació indica la quantitat de paracetamol que s'ha d'administrar depenent del pes.

Pes	Paracetamol cada 6h	Ibuprofèn 20 mg/mL cada 8 hores	Ibuprofèn 40 mg/mL cada 8 hores
4 kg	0'6 mL	No indicat	No indicat
5 kg	0'8 mL	No indicat	No indicat
6 kg	0'9 mL	No indicat	No indicat
7 kg	1'1 mL	2'4 mL	
8 kg	1'2 mL	2'7 mL	

D'acord amb el text, per quin **motiu** a la taula no s'indica la quantitat d'ibuprofè que s'ha d'administrar a un infant de **menys de 7 kg**?

0-1

20. Consideram que una persona té febre quan la seva temperatura corporal supera els 37 °C. Un infant té 38,5 °C i una inflamació al timpà esquerre.

Quin **medicament** hauria de **prendre**? **Per què**?

0-1

21. Digues ☒ si són **vertaderes** (**V**) o **falses** (**F**) les afirmacions següents:

	V	**F**
Abans d'administrar medicament a un infant s'ha de comprovar la seva edat i pes per preparar la dosi correcta.		
És recomanable fer un horari per facilitar el subministrament dels medicaments en els horaris indicats.		
Deixar de prendre un tractament abans del termini establert pel metge no comporta cap conseqüència.		
El paracetamol i l'ibuprofè abaixen la febre, a més de presentar una acció antiinflamatòria.		

0-1-2

22. Què es pretén **aconseguir** amb aquest **text**?

Marca ☒ **l'opció** correcta.

- ☐ A. Oferir instruccions per administrar adequadament medicaments en infants.
- ☐ B. Indicar als metges com han de subministrar el paracetamol i l'ibuprofè.
- ☐ C. Suggerir alternatives naturals al paracetamol i l'ibuprofè per al tractament dels infants.
- ☐ D. Fer saber els beneficis que aporten medicaments com el paracetamol i l'ibuprofè.

23. Llegeix el fragment següent:

«Els infants s'han de prendre els medicaments en els horaris **prescrits**.»

Per quines **paraules equivalents** (sinònims) podries substituir l'adjectiu ***prescrits***?

Marca ☒ les **opcions** correctes.

- ☐ A. Indicats
- ☐ B. Consultats
- ☐ C. Establerts
- ☐ D. Estipulats

0-1-2

24. Creus que és **fiable** el text següent?

Marca ☒ **l'opció** correcta i **contesta**.

SALUT

Dalsy o Apiretal? Els 5 errors més habituals quan en donem als nens

ROSANNA CARCELLER ESCUDER 11/06/2018 Actualitzat: 22/03/2019 15:42

La nena té unes dècimes, no és febre, però està neguitosa... **Dalsy? Apiretal? Cap dels dos?** Són els dos medicaments per a infants més populars, però generen molts dubtes a l'hora d'administrar-los i es cometen errors.

☐ A. Sí

☐ B. No

Per què?

✍ Perquè... 0-1

_____ ☐

_____

25. Quin dels **fragments** següents presenta les mateixes característiques que el text que has llegit (excepte els apartats de *Paracetamol* i *Ibuprofè*)?

Marca ☒ **l'opció** correcta.

☐ A. Els medicaments que s'utilitzen per tractar el dolor són els analgèsics. Aquest grup de medicaments actua sobre el sistema nerviós amb el bloqueig de l'impuls dolorós o la reducció de la inflamació.

Tinc dolor… com puc alleugerir-lo?, de Grup de Treball d'informació sobre medicaments dirigida a la ciutadania del Canal Medicaments i Farmàcia. Generalitat de Catalunya

☐ B. Els medicaments són substàncies que tenen propietats per prevenir, diagnosticar, tractar, alleujar o curar tota classe de malalties. Poden estar preparats de diferents maneres: en forma de pastilles, xarop, pomades…

Què són els medicaments?, de Generalitat de Catalunya

☐ C. Conservació dels medicaments a la nevera:

1. Col·loqueu-los a les lleixes del mig de la nevera.
2. Vigileu que no toquin les parets de la nevera.
3. No els col·loqueu mai a la porta de la nevera.

Conservació dels medicaments que cal guardar en nevera. Recomanacions, de Col·legis de Farmacèutics de Girona

☐ D. L'Apiretal és un medicament presentat en forma líquida. Es tracta d'un xarop de color vermellós que presenta un lleuger gust de gerd. Se sol presentar en una botelleta de plàstic transparent que conté un tap comptagotes.

Consell General de Col·legis Farmacèutics. (Adaptació)

Lectura 3

Com cuidar el cervell de joves per prevenir demències

Fa un temps, per gaudir d'una bona activitat cerebral es recomanava fer sudokus a partir dels 60 anys. Tot i que els sudokus ajuden a mantenir en forma la ment, s'ha demostrat que l'oportunitat de prevenir, intervenir i protegir el cervell de la persona adulta es troba al llarg de tot el cicle vital i, especialment, en la infantesa i adolescència. En altres paraules, potenciar el cervell quan ets jove.

El cervell, que es desenvolupa per fases, es troba en construcció en aquestes primeres edats. En aquest moment, la personalitat es va forjant i el que permetrà que, arribats a la vellesa, el cervell funcioni de manera més òptima, serà –en gran part– la vinculació que aquesta persona hagi tingut amb ambients educatius enriquits i també les experiències saludables que hagi establert amb el seu entorn social.

La qualitat del llenguatge és un altre dels indicadors que permet predir el risc de demència. En l'adolescència, els joves fan visible l'enriquiment o empobriment del seu llenguatge. "Solen tenir poques paraules per descriure com se senten: de puta mare o fets una merda", puntualitza la psicopedagoga Anna Serra Dolcet. Segons ella, la poesia i la literatura donen "molta riquesa de vocabulari en una etapa, sovint, d'empobriment lingüístic".

Aquesta experta alerta que l'ús excessiu de pantalles "anestesia totalment" els que n'abusen i, a la llarga, "pot provocar un deteriorament de les neurones pel fet de deixar d'utilitzar la capacitat cerebral en tota la seva extensió".
A més d'estimular el cervell de manera continuada, cal tenir bons hàbits de vida, cosa que inclou una bona alimentació, fer esport i dormir bé, entre d'altres.

Bàrbara Julbe. *Com cuidar el cervell de joves per prevenir demències*. Ara Balears. 24/09/2024

(Adaptació)

26. El text que has llegit és majoritàriament expositiu, però s'hi poden observar altres tipologies textuals.

El fragment que trobaràs a continuació té **característiques argumentatives**.

> «Solen tenir poques paraules per descriure com se senten: de puta mare o fets una merda", puntualitza la psicopedagoga Anna Serra Dolcet. Segons ella, la poesia i la literatura donen "molta riquesa de vocabulari en una etapa, sovint, d'empobriment lingüístic».

Quin dels fragments següents té les **mateixes característiques**? Marca ☒ **l'opció** correcta.

☐ A. «El cervell, que es desenvolupa per fases, es troba en construcció en aquestes primeres edats. En aquest moment, la personalitat es va forjant i el que permetrà que, arribats a la vellesa, el cervell funcioni de manera més òptima, serà –en gran part– la vinculació que aquesta persona hagi tingut amb ambients educatius enriquits i també les experiències saludables que hagi establert amb el seu entorn social.»

☐ B. «A més d'estimular el cervell de manera continuada, cal tenir bons hàbits de vida, cosa que inclou una bona alimentació, fer esport i dormir bé, entre d'altres».

☐ C. «En altres paraules, potenciar el cervell quan ets jove.»

☐ D. «Aquesta experta alerta que l'ús excessiu de pantalles "anestesia totalment" els que n'abusen i, a la llarga, "pot provocar un deteriorament de les neurones pel fet de deixar d'utilitzar la capacitat cerebral en tota la seva extensió".»

27. En el text que has llegit es mencionen diverses **pràctiques** que poden seguir els joves per **evitar** el risc de **demència** en l'edat adulta. **Escriu**-ne **tres**.

1. _____

2. _____

3. _____

0-1

28. Aquest **títol**, *Com cuidar el cervell de jove per prevenir demències*, és **adequat** per al text que has llegit?
Marca ☒ **l'opció** correcta i **contesta**.

☐ A. Sí ☐ B. No

Per què?

Perquè...

0-1

29. Aquest text pertany al suplement *Criatures* del diari *Ara Balears*. En quina **secció** el pots trobar?
Marca ☒ **l'opció** correcta.

☐ A. Embaràs

☐ B. Infància

☐ C. Adolescència

☐ D. Família

30. Quina seria la **font** més fiable per ampliar informació sobre la **demència**?

Marca ☒ **l'opció** correcta.

- ☐ A. Una revista que inclogui articles sobre la demència.
- ☐ B. Un metge especialista en deteriorament cerebral i diversos tipus de demències.
- ☐ C. La confederació Espanyola d'Associacions de Familiars de persones amb Alzheimer i altres demències (CEAFA).
- ☐ D. Un metge de família amb coneixements sobre els principals símptomes de la demència.

31. Llegeix aquest text i digues quines de les **afirmacions** següents sobre l'ús de pantalles són **falses**?

Mite. L'addicció a Internet és només un problema de gent jove.
Realitat. Tot i que la addicció a Internet és més freqüent en adolescents, aquest problema pot afectar tot el món.

Mite. Tots els adolescents estan enganxats a Internet.
Realitat. Encara que la majoria dels adolescents utilitza Internet diàriament, només una part d'ells ho fa de forma problemàtica.

Mite. Internet és menys addictiu que les drogues.
Realitat. Els estudis d'investigació suggereixen que l'ús d'Internet té efectes en el cervell similars al consum de drogues.

Mite. Per determinar si una persona té una addicció a Internet, el més important és saber quant temps està connectat.
Realitat. L'addicció a Internet no ve definida per la quantitat d'hores que una persona li dedica, sinó per la repercussió que aquest ús estigui tenint en la seva vida.

Adaptació de Clínic Barcelona

Marca ☒ les **opcions** correctes.

L'addicció a internet...

- ☐ A. no és un problema greu.
- ☐ B. pot afectar a qualsevol persona.
- ☐ C. no depèn de la quantitat d'hores de connexió.
- ☐ D. no té els mateixos efectes al cervell que les drogues.

0-1

32. Ordena aquestes **idees** (A-D) en **l'ordre** (1-4) que apareixen al text.

A. La conveniència de tenir hàbits de vida saludables per mantenir un cervell sa.

B. La relació entre la qualitat del llenguatge dels adolescents i el risc de demència.

C. L'impacte negatiu de les pantalles en el desenvolupament cerebral dels adolescents.

D. La importància de l'educació i de les relacions socials positives durant la joventut per prevenir la demència.

Idees	**A**	**B**	**C**	**D**
Ordre				

0-1-2

Expressió escrita

33. A continuació hauràs de fer una redacció **d'aproximadament 120 paraules** (més o manco 15 línies de 8 paraules cada una). Si n'escrius menys es veurà afectada la teva puntuació.

Et recomanm que primer facis un esborrany en l'espai en blanc que hi ha a continuació.

Diversos estudis recents, com el de l'Observatori Estatal de Salut Mental, Drets i Igualtat, han posat de manifest l'augment de **problemes** de **salut mental** entre els **adolescents**, ja que un 41 % manifesta haver tingut o creure haver tingut problemes de salut mental durant l'últim any. A més, un 16 % dels joves declara sentir-se sovint sol o sola.

Escriu un text reflexionant sobre els temes següents:

— Per què creus que és important parlar de salut mental?

— Quines situacions poden afectar el benestar emocional dels adolescents?

— Quines idees o solucions proposaries per millorar la salut mental a les escoles o instituts?

Esborrany

Expressió escrita

0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2
33a	33b	33c	33d	33e	33f	33g

0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2	0-1-2
33h	33i	33j	33k	33l	33m	33n

Si has repassat bé tota la prova...

Enhorabona: has acabat!

Moltes gràcies per la teva col·laboració!

Conselleria d'Educació
i Universitats
Institut d'Avaluació i Qualitat
del Sistema Educatiu

Avaluació diagnòstica 2024-2025 © 2025 by IAQSE-CAIB is licensed under
CC BY-NC-SA 4.0

Les imatges tractades en aquest document no vulneren els drets de propietat intel·lectual.